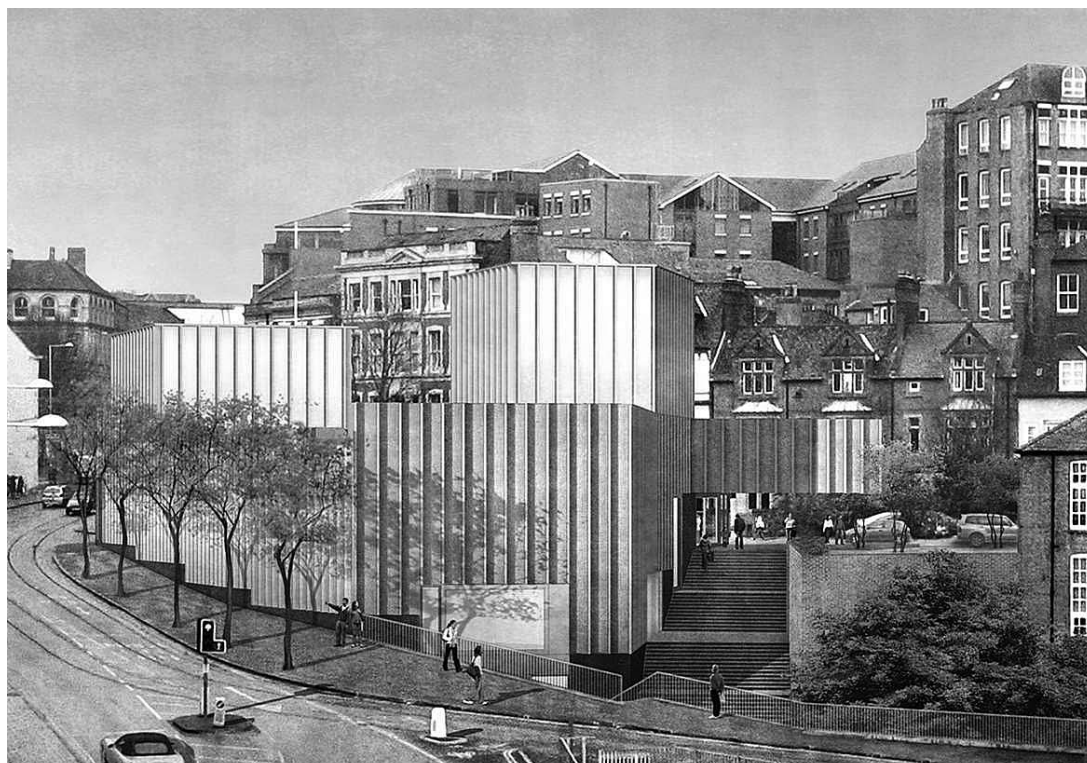

CENTAR ZA SUVREMENU UMJETNOST (CCAN), NOTTINGHAM, VELIKA BRITANIJA

IM 37 (1-4) 2006.
TEMA BROJA
TOPIC OF THIS VOLUME

DEBORAH DEAN*

sl. 1 – 2. 3D simulacija buduće zgrade
Centra za suvremenu umjetnost (CCAN)
© Courtesy Caruso St John Architects

Mi u Nottinghamu vrlo smo uzbuđeni što ćemo moći s vama podijeliti naše planove vezane za Centar suvremene umjetnosti u Nottinghamu (Centre for Contemporary Art / CCAN). To je nova zgrada koju su projektirali arhitekti Caruso St John izabrani na temelju međunarodnog natječaja iz 2004. godine.

CCAN će biti važno središte suvremene vizualne umjetnosti za cijeli srednji istok Engleske, a mi smo u samom njezinu središtu. Želja nam je predstaviti javnosti nacionalno i međunarodno važna umjetnička djela, ali nam je jednako važno u sve tokove uključiti djela nastala na našim prostorima i u našoj regiji. Također bismo željeli podržavati umjetnike u svim etapama njihova razvoja, proučavati, stvarati i predstavljati djela na drukčiji način, gradu približiti poznata djela stranih umjetnika, ali i umjetnicima naše regije omogućiti da svoja djela prikažu i međunarodnoj publici.

Stoga vam najprije želim reći nešto o Nottinghamu. Ambiciozan smo i kozmopolitski grad, ali nismo

velegrad: grad ima 275 000 stanovnika. Međutim, kako smo gospodarski i kulturno najvažniji grad regije, naša je zajednica zapravo znatno šira i obuhvaća 750 000 ljudi. Stanovništvo nam je vrlo različito: 19% čini crnačko ili neko drugo manjinsko stanovništvo. Afričke, karipske i azijske zajednice najveće su manjinske zajednice u Nottinghamu i znatno pridonose kulturnom životu grada. Također postajemo vodeća regija Ujedinjenog Kraljevstva kad je riječ o kreativnom poslovanju, a ovdje žive i brojni umjetnici i kreativci.

Željela sam to naglasiti jer je CCAN izrastao iz već postojeće i dobro razvijene mreže djelatnih i aktualnih aktivnosti. Navest ću samo četiri veća galerijska prostora u gradu, ali postoji i velik broj manjih, koje neću spominjati.

Galerija Angel Row, čija sam sadašnja direktorica, vodeći je prostor za izlaganje djela suvremene umjetnosti u regiji. Otvorena je 1991. unutar tadašnje gradske

sl. 2. Fotografija dijela grada gdje će biti smješten Centar

Također se zalažemo za posve fleksibilnu definiciju suvremene umjetnosti koja bi odražavala činjenicu da se umjetnička praksa svakodnevno mijenja i da se istražuju nova područja te da suvremena umjetnost zalazi u druga područja ljudske djelatnosti i obuhvaća brojne aspekte suvremenog života.

knjižnice. Prostor je poprilično malen i imamo problema s pristupom, skućenošću i sadržajima, nedostatnima za sve aktivnosti kojima se sada, u 2006. godini, želimo baviti. Ustanova srodna našoj, Castle Museum i Galerija umjetnina ključne su gradske ustanove u kojoj se nalaze nottinghamske zbirke likovne i primijenjene umjetnosti, a imaju i vlastiti program izlaganja djela suvremene umjetnosti.

U gradu su dva sveučilišta pa je studentska populacija brojna. Posebno bih željela spomenuti Nottingham Trent University i njihov galerijski prostor, specijaliziran za program *Live Art* i performanse naslovljen *Future Factory*. Nottingham ima dugu povijest *Live Art* i performansa koja počinje djelovanjem organizacije zvane Grupa Midland (The Midland Group), izrazito aktivne tijekom 70-ih i ranih 80-ih godina 20. stoljeća.

Spomenuti galerijski prostori već dugo surađuju. Nebrojeno smo puta radili zajedno kako bismo odradili cijele sezone izložbi i događanja ili kako bismo zajednički mogli postaviti izložbe koje su prevelike za bilo koji od naših prostora. Primjerice, trenutačno izlažemo šesti po redu *Prikaz britanske umjetnosti* (British Art Show 6). U gradu ima mnogo umjetnika, a najodvažniji od njih predvode neovisnu umjetničku scenu s nizom studijskih prostora i grupa. Neke su grupe već priznate, a neke se tek pokušavaju probiti. Naši umjetnici sve više rade na vlastitom probitku: organiziraju događaje i festivale te se povezuju s umjetnicima u drugim gradovima Ujedinjenog Kraljevstva i, sve češće, izvan njega. Ukratko, imaju velikih planova za svoja djela. Trenutačno je u punom zamahu projekt izgradnje novoga umjetničkog studija u Nottinghamu, koji će

odlično dopuniti CCAN. Naša je vizija da će se CCAN baviti svim već spomenutim aktivnostima.

Nottingham od 2002. ambiciozno razvija svoju kulturnu ponudu svim zainteresiranima za djela Galerije Angel Row.

U to su doba oba naša sveučilišta podržavala inicijativu osnivanja neke nove ustanove koja bi imala mogućnost raditi na međunarodnim ili ambicioznijim projektima i koja bi bila namijenjena mnogo široj publici. Stoga bi se CCAN nadovezivao na rad Galerije Angel Row te povezivao djelatnosti Galerije, i programe *Future Factory* i performanse koje sam već spomenula. Performansi bi bili sastavni dio cjelokupnog programa vizualnih umjetnosti.

Također se zalažemo za posve fleksibilnu definiciju suvremene umjetnosti koja bi odražavala činjenicu da se umjetnička praksa svakodnevno mijenja i da se istražuju nova područja te da suvremena umjetnost zalazi u druga područja ljudske djelatnosti i obuhvaća brojne aspekte suvremenog života. Želimo, dakle, potaknuti dijalog između tih različitih djelatnosti, između izložbi, performansa, događanja, učenja, zajedničkog druženja i rada. Stoga se nadamo da ćemo sagraditi zgradu s karakterom koja bi bila i dovoljno fleksibilna da nam omogući takav dijalog. Nećemo imati vlastite zbirke, ali ćemo usko surađivati s muzejom, u nadi da će se u gradu osnovati zbirka suvremene umjetnosti. Također bismo željeli široj i raznolikijoj publici osigurati pristup suvremenoj umjetnosti. I to je sastavni dio naše vizije.

Obrazovanje je oduvijek bilo u samom središtu naše djelatnosti pa smo, shvativši da brojni stanovnici

sl. 3. Crtež dijela grada gdje će biti smješten Centar
© Courtesy Caruso St John Architects

Ujedinjenog Kraljevstva suvremenu umjetnost još uvijek doživljavaju kao strani jezik, poželjeli ponuditi nešto drukčije mogućnosti obrazovanja ljudima različitih životnih dobi i pomoći im da razviju vlastiti kreativni potencijal putem raznih organiziranih događanja, duljih gostovanja umjetnika, stipendija koje bismo nudili u suradnji sa sveučilištima, umjetničkom izobrazbom, stručnom potporom i sl.

Želim nešto reći o samoj lokaciji, odnosno objasniti vam u kojem se dijelu grada točno nalazimo. Nalazimo se na željezničkom prijelazu pokraj nottinghamske povijesne tržnice čipke (Lace Market). Lokacija je zelena površina, ali i vrlo užurbano gradsko središte s trgovinama, barovima, kafićima i vrlo bogatim noćnim životom. Lokacija je također bitna kao južni ulaz u grad, kroz koji su uspostavljene važne prometne veze. Cijelo je područje potpuno promijenilo deset godina urbane obnove pa su se u Nottinghamu, kao i u brojnim drugim gradovima, smjestila skladišta, barovi, restorani i brojne gradske kreativne djelatnosti: proizvođači obuće, dizajneri i sl.

Vrlo je važno napomenuti da će CCAN biti sagrađen na jednome od posljednjih prostora u središtu grada predviđenih za urbani razvoj, tako da ćemo mi na neki način zaokružiti tu urbanu obnovu našeg grada. Zgrada će biti u samom središtu grada, što je bitno za odgajanje publike kakvu želimo.

Na ovom su prostoru dugo bile zgrade pa iako je izgledao kao zelena površina, prostor to zapravo nije bio. Stoga gradnjom zgrade nećemo smanjiti zelene površine grada. U srednjem je vijeku tu bila gradska vijećnica, a u 19. stoljeću skladišta usko povezana s

nottinghamskom industrijom čipke. Čipka se proizvodila uz pomoć strojeva, odnosno postojale su manufakture za izradu čipke, što je bila najvažnija industrijska grana u 19. stoljeću. Krajem 19. stoljeća cijela je stijena bila prokopana jer se gradio željeznički tunel. Tako je, zapravo, nastala rupa koju će popuniti naša zgrada. Od vrha do dna stijene je trinaest metara, što potvrđuje da je prokop prilično velik.

Smatram da su arhitekti Adam Caruso i Peter St John vrlo dobro osjetili bilo mjesta i dobro reagirali na nj, da su prepoznali povijest tog lokaliteta, ali i povijest vizualnih umjetnosti o kojima sam pričala, tu mješavinu likovnosti i performansa, odnosno žive umjetnosti. Predložili su zgradu koja nije osobito visoka: ima samo dva vrlo široka kata, i u načelu popunjava rupu u stijeni koja je nekad bila željeznički tunel. Također su dobro reagirali i na slojevitost gradilišta te projektirali stazu koja se penje uz padine stijene, tako da se s različitih razina pruža pogled u zgradu ili iz nje.

Adam Caruso gradi vrlo zanimljive zgrade: postojeće zgrade preobražava i adaptira za potrebe umjetnosti, privremeno ili trajno, te vjeruje u poseban i osebujan karakter što ga već sagrađene zgrade često imaju. Često smo razgovarali o tome je li moguće zadržati tu kvalitetu, to ozračje, i uključiti ih u neku novu zgradu koja ne bi bila plagijat postojeće. Caruso je predložio da se nadovežemo na neodređenu geometriju tvorničkih skladišta duž željezničkog prijelaza ili kanala.

U zgradu se ulazi kroz recepciju i prodavaonicu. Na tom će katu biti niz od pet galerijskih prostora, jedan od kojih će biti gornji, površine 800 m². Naš je projekt, dakle, prostorno mnogo manji od nekih drugih o kojima smo

sl. 4. Maketa Centra za suvremenu umjetnost

sl. 5. 3D simulacija zgrade Centra s pogledom na stubište

sl. 6. Crtež stubišta

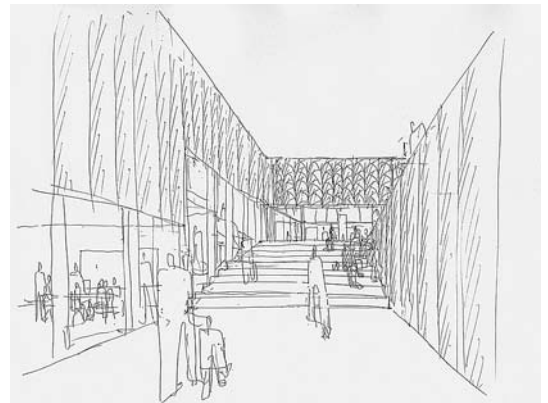
© Courtesy Caruso St John Architects

također danas slušali. Mislim da je ukupna površina poda zgrade oko 3 000 m². Međutim, prostor je prilično velik za Nottingham pa otvara brojne mogućnosti. Gornja se granica zgrade nešto izmijenila pa je cijeli prostor sada poprimio znatno drukčiji oblik. Posljednja galerija slijeva ostat će na dvije razine. Veliki će prozor gledati na ulicu jer smatramo da je vrlo bitno umjetnost koju će posjetitelji šeući razgledavati unutra moći spojiti s vanjskim događajima koji će im upadati u oči pri pogledu kroz prozor.

Ispod galerija je fleksibilni prostor za performanse na dvije razine. Oduvijek smo željeli imati instalaciju u prostoru za performanse te program performansa koji se održava u galerijama učiniti prilagodljivim. Prostor za performanse postaje kafić unutar zgrade i u rijetkim se prilikama kad je vrijeme u Nottinghamu lijepo otvara na donju terasu. Zapravo, vrijeme i nije baš često loše.

U početku smo zidove galerija željeli obložiti neravnom oblogom, ali smo kasnije odustali od te zamisli i svi će zidovi ipak biti ravni. Zadržat ćemo prirodno mrežasto osvjetljenje odozgo, koje će propuštati ujednačenu, difuznu svjetlost kroz sve galerije. Ipak, bude li potrebno, otvore uvijek možemo pokriti i prostor osvijetliti umjetnim svjetlom ili pak uvesti dodatno osvjetljenje. Prostor za performanse bit će prilično svijetao. Zapravo, postoji zid koji će biti izgrađen od grubog cementa kako bi se zadržao kontrast s galerijama B. Autori će imati više mogućnosti odgovoriti na određeno ozračje umjetnošću, brižno osvjetljenje, pa tu možemo postaviti vrlo složene predstave ako želimo. Prostor može biti i podijeljen na manje dijelove, za intimnije performanse, možda za gostujuće umjetnike ili za određene instalacije. U prostoru također možemo izlagati i skulpture

ili se njime koristiti za projekcije. Pokušali smo postići da svaka prostorija ima nekoliko namjena odnosno mogućnosti.

Pogledate li gore duž oba stubišta moći ćete vidjeti kako su u našem prijedlogu izgleda zgrade stubišta zavojita, a natkriveni je ulaz samo udubina, školjka zlatnoga metalnog obruba koja prema vrhu stubišta pomalo svijetli. Postoji jedan jedini metal koji oživljava vanjštinu zgrade i obrubljuje površinu.

Željela bih nešto reći o prijedlogu da se zgrada obuče u beton. Gradnja suvremene zgrade na ovoj lokaciji u Nottinghamu velik je izazov za nas, i to je oduvijek bilo izazov, barem kad je riječ o odborima za planiranje izgradnje te o lokalnom poimanju arhitekture, koje je podjednako važno kao i lokalno poimanje umjetnosti. Prijedlog je, naime, da se podnožje zgrade zalije poliranim crnim betonom koji bi djelovao kao svojevrsno postolje, a da se na nj postavi reljefni betonski odljev s motivima utemeljenima na nottinghamskoj čipki. Arhitekti trenutačno razmatraju kako bi se ti ukrasi mogli rasporediti po zgradi i kako bi se u nju uklopili. Ti su ukrasi očita svjedočanstva povijesti grada, ali podsjećaju i na nama posebno drag stil gradnje 19. i kraja 20. stoljeća, čije je obilježje bilo bogato ukrašavanje površine.

sl.7.-8. 3D simulacija jednog od izložbenih prostora Centra za suvremenu umjetnost (CCAN), Nottingham

Željela bih navesti i naše izvore financiranja – uobičajenu kombinaciju gradske vlasti, Vlade te europskih i umjetničkih vijeća. Naš će projekt stajati više od trinaest milijuna i bit će vrlo dugotrajan. Trenutačno na gradilištu obavljamo sve pripremne radove da bismo lokaciju osposobili za gradnju, a to, među ostalim, podrazumijeva i konstrukciju toplinskog voda koji bi grijao cijeli grad pa ćemo morati preusmjeriti cijev. Počet ćemo graditi nešto prije Božića 2006. i nadamo se gradnju dovršiti u proljeće 2008. Prema planu, zgrada bi se za javnost trebala otvoriti u jesen 2008. U to je doba godine noćni pogled na zgradu i grad prekrasan. Sada, dakle, moramo raditi na programima gradnje, ali i na preseljenju iz Galerije Angel Row, koja će se zatvoriti. Moramo također ustanoviti novu organizaciju i novi upravni odbor. To su naši planovi za budućnost.

CCAN, CENTRE FOR CONTEMPORARY ART, NOTTINGHAM, UK

The lecture will introduce plans for CCAN, a new building by London-based Caruso St John Architects, to be located on the edge of Nottingham's historic Lace Market. CCAN builds on the work of Angel Row Gallery and Future Factory (a Live Art programme run by Nottingham Trent University). The lecture will place the project in the context of Nottingham's art scene, as well as that of the wider region and the UK.

CCAN will provide spaces of international quality for the presentation of some of the most exciting work being made today.

CCAN proposes a fluid and dynamic definition of contemporary art, including those points at which it touches other media and diverse aspects of contemporary life. It will encourage the cross-fertilisation of ideas and dialogue between areas of practice and between exhibition, performance, event, socialising, learning and making.

Scheduled to open in autumn 2008, the development of CCAN is led by Nottingham City Council, with funding partners Arts Council England, East Midlands Development Agency, Greater Nottingham Partnership and Government Office East Midlands.

*** DEBORAH DEAN is Director of Angel Row Gallery in Nottingham, UK. For the past four years, Deborah has also been involved in the creation of CCAN, Centre for Contemporary Art Nottingham. She also heads up a specialist visual arts team within the City's Museums and Galleries Service, who deliver programmes across three sites, including the presentation of the city's Fine Art collection.**

Following a degree in History of Art and Postgraduate Studies in Gallery Administration in the 1980s, she curated and ran spaces in two UK cities, Hull and Worcester, before arriving at Angel Row Gallery in 1998.

© Courtesy Caruso St John Architects

A presentation at the international conference 'Destination. New Museum. Building' Museum of Contemporary Art, Zagreb, Croatia, 2006.

The text has been slightly modified in line with the editing and subediting conventions of the publication.

Za objavljivanje priredila / Prepared for publication by Deborah Dean

Prijepis tonskog zapisa / Transcript of sound recording: Ksenija Pavlinić - Tomašegović

Prijevod s engleskog jezika / Translation from English: Ana Babić

Images: © The photos of architect's models and drawings and the two 'artist's impressions' of the finished building: Courtesy Caruso St John Architects